

İstanbul Bakkalları ve Veresiye Alışveriş Pratikleri Araştırması

İstanbul Bakkalları ve Veresiye Alışveriş Pratikleri Araştırması

İstanbul Planlama Ajansı bünyesinde faaliyetlerini sürdürmekte olan İstanbul İstatistik Ofisi olarak, İstanbul'da 39 ilçeden 402 mahalle bakkalı ile yaptığımız görüşmeler sonucunda pandemi sürecinde değişen veresiye alışveriş pratiklerini incelediğimiz **"İstanbul Bakkalları ve Veresiye Alışveriş Pratikleri Araştırması"** sonuçları yayında.

Zincir market şube sayılarındaki %100'ün üzerindeki artış ile beraber bakkallar ekonomik olarak zorluk yaşamaya başladı. Son on yıla Türkiye geneline bakıldığında faaliyet gösteren bakkalların sayısı %30'un üzerinde azaldı. İstanbul'da ise 20 bin civarında bakkalın faaliyetlerine devam ettiği gözlemlendi.

Bakkalların %71,1'i veresiye defteri tuttuğunu belirtti.

Bakkallara pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde veresiye defteri tutup tutmadığı soruldu. Pandemi sürecinde veresiye defteri tutan bakkal sayısının pandemi öncesine göre benzer oranda seyrettiği gözlemlendi.

%71

Her iki dönemde de bakkalların yaklaşık %71'inin veresiye defteri tuttuğu görüldü.

Veresiye alışveriş yapan kişi sayısı **%32,2** arttı.

Bakkallara pandemi öncesi dönemde aylık ortalama veresiye alışveriş yapan kişi sayısı sorulduğunda bir bakkaldan ortalama 24 kişinin veresiye alışveriş yaptığı belirlenirken pandemi sürecinde veresiye alışveriş yapan kişi sayısının **%32,2** artarak 31 kişiye yükseldiği belirlendi.

Veresiye defterinde yazan toplam borç tutarı %54,8 arttı.

Pandemi öncesi döneme göre veresiye alışveriş yapan kişi sayısının artması ile

veresiye defterlerinde yazılı olan toplam borç miktarının da arttığı görüldü.

Pandemi Öncesi Veresiye Borç Tutarı

12.733 TL

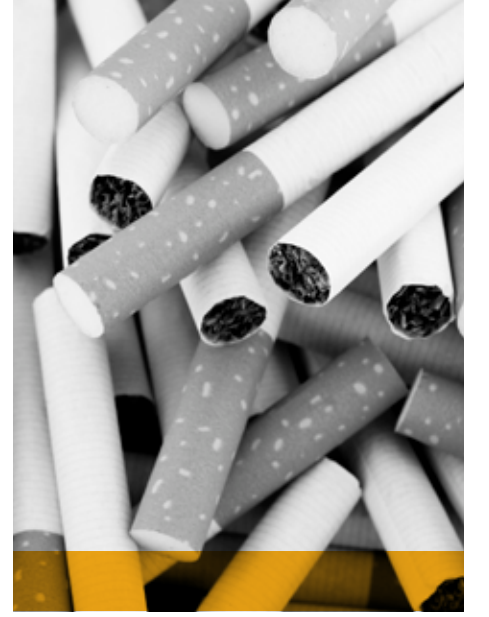
Pandemi Sonrası Veresiye Borç Tutarı

19.717 TL

%54,8

Bakkallara pandemi öncesi dönemde veresiye defterinde yazan toplam borç miktarı sorulduğunda ortalama olarak belirlenen miktar **12.733 TL** olurken

pandemi sürecinde veresiye defterinde yazan tutarın **%54,8** artışla ortalama **19.717 TL** olduğu belirlendi.

Veresiye talebinin en yüksek olduğu ürünler ekmek, yumurta ve sigara oldu.

Bakkallara yöneltilen "Veresiye taleplerini düşündüğünüz zaman, en sık veresiye yazdırılan ürünü söyler misiniz?" sorusuna verilen yanıtlarda ekmek ilk sırada yer alırken yumurta ikinci, sigara ise üçüncü sırada yer aldı.

Veresiye alışverişin en çok yapıldığı bu üç ürünü ise sırasıyla; peynir, yağ, çay, bakliyat, süt, şeker ve yoğurt takip etti.

Pandemi öncesi döneme göre bakkalların **%85,8**'inin satış oranları azaldı.

Pandemi sürecinde bakkalların **%85,8**'i pandemi öncesi döneme (Mart 2020) göre satış oranlarının azaldığını belirtti.

%85,8

Bakkalların **%10,2**'si ise satış oranlarının değişmediğini,

%10,2

%4'ü satış oranlarının pandemi öncesi döneme göre arttığını ifade etti.

%4

Online alışveriş alışkanlığının ve eve ürün tedarik girişimlerinin yaygınlaşması, bakkalların satış oranlarını negatif yönde etkiledi.

Bakkalların **%84,4**'ü, pandemi ile birlikte satış hacimlerini önemli ölçüde artıran online alışveriş siteleri ve eve ürün tedarik eden internet girişimlerinin yaygınlaşmasından dolayı zorluklar yaşadığını belirtti.

Bakkalların yaşadığı en büyük iki zorluk ise ürün fiyatlarının ve zincir market şube sayılarının artışı oldu.

Bakkallara yaşadıkları olası zorluklar sorulduğunda, en fazla verilen cevap **%92,7** ile **"Zincir market şube sayılarının artması"** olurken **"Ürün fiyatlarının artması"** cevabı **%91,3**'lük oran ile ikinci sırada yer aldı. Veresiye ürün satışı yapan bakkalların **%94**'ü, veresiye ürün satışı yapmayanların ise **%86**'sı ürün fiyat artışından etkilendiğini ifade etti.

Bakkalların %80,8'i koronavirüs sebebiyle ekonomik olarak zorluklar yaşadığını belirtti.

Bakkalların %80,8'i Koronavirüs sebebiyle ekonomik zorluklar yaşadığını belirtirken %74,3'ü kira/enerji/işçi gibi sabit işletme giderlerinden dolayı, %73,8'i genel ekonomik koşullardan dolayı, %67,1'i ise ödeme alamamaktan ve veresiye taleplerinin artmasından dolayı işletme olarak zorluklar yaşadığını belirtti.

Metodoloji: Bu araştırmada Bilgisayar Destekli Telefon Anketi (CATI) yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında İstanbul'da 39 ilçeden aktif olarak faaliyetini sürdürmekte olan 402 mahalle bakkalı ile görüşülmüştür. Görüşülen bakkallardan %8,2'si 0 – 4 yıl, %12,4'ü 5 – 9 yıl, %22,4'ü 10 – 14 yıl, %15,4'ü 15 – 19 yıl arası bir süredir ve %41,6'sı 20 yıldan uzun bir süredir faaliyet göstermektedir.

